

ZIEKTEN EN PLAGEN BIJ ZOETE BATAAT

- *Ipomoea batatas*
- Ziekten en plagen
- Maatregelen ter preventie van ziekten en plagen
- Referenties
- Contact

Zoete bataat, *Ipomoea batatas*, is een knolgewas behorende tot de familie *Convolvulaceae*, afkomstig uit de tropische en sub-tropische delen van Centraal- en Zuid Amerika. Er bestaan verschillende variëteiten van de zoete bataat, namelijk oranje-, wit- of paarsvlezig. Suriname kent twee variëteiten; Blaukop en Surinaamse Paars. Dit knolgewas wordt in Suriname ook wel "zoete patat" genoemd.

Zoete bataat is een bron van vitamine A, B, C en E en bevat ijzer en zink. In tegenstelling tot de aardappel (die zetmeel bevat) bevat zoete bataat inuline. Inuline kan niet door het menselijk lichaam afgebroken worden. Het gevolg hiervan is dat inuline niet voor een stijging van de bloedsuikerspiegel zorgt; dit maakt zoete bataat zeer geschikt voor diabetespatiënten.

Energy	359 kJ (86 kcal)
Carbohydrates	20.1 g
Starch	12.7 g
Sugars	4.2 g
Dietary fiber	3 g
Fat	0.1 g
Protein	1.6 g
Vitamin A equiv.	(89%) 709 µg
beta-Carotene	(79%) 8509 µg
Thiamine (B1)	(7%) 0.078 mg
Riboflavin (B2)	(5%) 0.061 mg
Niacin (B3)	(4%) 0.557 mg
Pantothenic acid (B5)	(16%) 0.8 mg

Voedingswaarde per 100 gram

Vitamin B6	(16%) 0.209 mg
Folate (B9)	(3%) 11 µg
Vitamin C	(3%) 2.4 mg
Vitamin E	(2%) 0.26 mg
Calcium	(3%) 30 mg
Iron	(5%) 0.61 mg
Magnesium	(7%) 25 mg
Manganese	(12%) 0.258 mg
Phosphorus	(7%) 47 mg
Potassium	(7%) 337 mg
Sodium	(4%) 55 mg
Zinc	(3%)

De tabel weergeeft de gemiddelde voedingswaarde van zoete bataat, per ras kunnen de waarden verschillen.

Ziekten en plagen

Zoete bataat kan aangestast worden door verschillende ziekte en plagen. Deze kunnen bovengronds als in de grond waarneembaar zijn.

Ziekten

- *Sclerotium rolfsii*: Dit is een schimmel die plantafsterving veroorzaakt. Op de bodemoppervlakte bij de wortels zijn witte mycelia (schimmeldraden) waar te nemen. De wortels worden aangetast en beginnen te rotten, waardoor de planten afsterven.

Bestrijding: Aangetaste planten worden verwijderd en verbrand. De besmette grond en omgeving wordt behandeld met Rizolex (actieve stof Tolclofos-methyl). De dosering hiervan is 30 ml/4L water.

- *Meloidogyne spp.*: Deze aaltjes tasten de wortels en knollen aan. Wortelknobbelaaltjes zijn kleine microscopische rondwormen, welke scheuren en knobbels in de knollen veroorzaken met als gevolg kwaliteits- en productie verlies.

Bestrijding: Wortelknobbelaaltjes kunnen bestreden worden door vruchtwisseling toe te passen. Een vlinderbloem, *Crotalaria striata*, wordt gebruikt gedurende een teeltseizoen van 3 maanden. Verder kan zaadpoeder van deze vlinderbloemige gebruikt worden om de bodem te behandelen met een dosering van 3-5 gr/m² voor het inplanten.

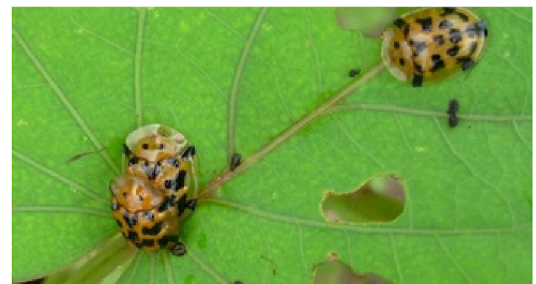
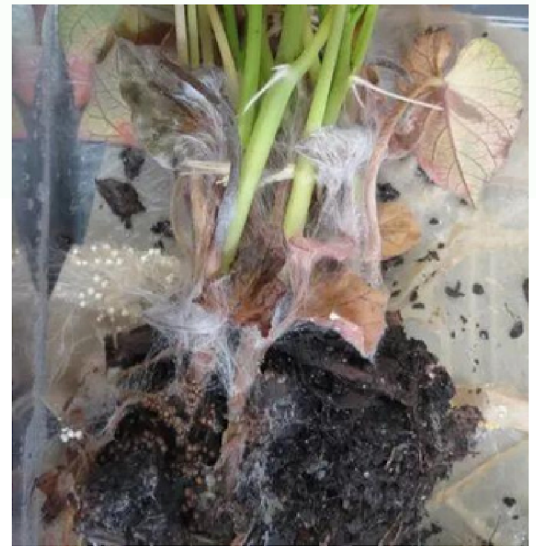
Plagen

- Bladkevers (*Chrysomelidae*): Deze insecten hebben een lengte van 5-7 mm en voeden zich met de bladeren van de planten; het gevolg hiervan is een lage productie.
- Springkevers: Deze insecten zijn zwart van kleur en ongeveer 1.5 mm groot. Ze maken kleine gaatjes op de bladeren, waardoor er weinig fotosynthese plaatsvindt met als gevolg productieverlaging.

Bestrijding: Kevers kunnen bestreden worden door Karate (actieve stof Lambda-cyhalothrin) te bespuiten met een dosering van 2 ml/L water. Het veiligheidstermijn van Karate is 5-7 dagen.

- Rupsen: Diverse soorten rupsen kunnen zoete bataat aantasten, bijvoorbeeld *A. grotis sp.* Deze schuilt overdag in de grond en bij koel weer eten zij de bladeren. Rupsen kunnen ook de knollen aantasten. Dit is te zien aan de kleine gaatjes in de jonge knollen.

Bestrijding: Rupsenplagen kunnen bestreden worden met de biologisch middelen Biopel, Dipel of Xentari (actieve stof *Bacillus thuringiensis*). De dosering is 1-2 gram per liter water.

- Rode spintmijten: Dit zijn kleine spinachtigen van ongeveer 0.5 mm groot. Ze zitten en zuigen aan de onderkant van de bladeren. Zij komen in grotere hoeveelheden voor op oude bladeren, meestal in de droge tijd. Doordat de mijten de voedingsstoffen opzuigen, ontstaan er gele plekken op de bladeren, wat voor bladafsterving zorgt.

Bestrijding: De mijten kunnen bestreden worden met Abalotin of Cure (actieve stof A. bamectin) met een dosering van 0.5 ml/L water. Het veiligheidstermijn is 3 dagen. Torque (actieve stof fenbutadin-oxide) kan ook gebruikt worden met een dosering van 0.5 ml/L water en heeft een veiligheidstermijn van 3 dagen.

Maatregelen ter preventie van ziekten en plagen

1. Schimmels/bacteriën:

- De plantjes niet te dichtbij elkaar planten. Zorg voor een goede luchtcirculatie en goede waterdrainage.
- Plantmateriaal van te voren laten testen op besmetting
- Gebruik schone landbouw gereedschappen en machines. Na gebruik van de gereedschappen en machines deze wassen en ontsmetten.
- Ontsmet uw handen/draag handschoenen
- Maak gebruik van voetbaden (10% chloor) voordat u naar de velden gaat of gebruik overschoentjes.
- Indien nodig gebruik maken van gewasrotatie. Schimmels en bacteriën kunnen jarenlang in de bodem overleven.

2. Wortelknobbelaaltjes:

- Voordat er geplant wordt moeten de plantjes en de bodem gecontroleerd worden op aaltjes.
- Regelmatig de velden observeren.

3. Insecten:

- De boeren helpen om de insecten te herkennen, zodat de verspreiding vroegtijdig gestopt kan worden. Het is beter om te voorkomen dat de volwassen insecten, eitjes leggen die op den duur een plaag vormen van larven.

Auteurs Sita Gobiend, B.Tech., Laboratorium analist
Naomi Tull, B.Tech., Laboratorium analist
Krishna Gopie, MSc., Wetenschapper

Disclaimer

De informatie in deze factsheet is voor educatieve doeleinden bestemd. Het CELOS kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor het niet opvolgen of niet op de correcte manier toepassen van maatregelen.

Referenties

1. J. P. (2018). *De teelt van A tot Z. Zoete Aardappel - Biologische teelt*, pp. 3-9.
2. *Facts and Figures about the Sweetpotato*. (sd). Retrieved from International Potato Center: <https://cipotato.org/site/worldfoodprize/pdf/FactsandFiguresSweetpotato.pdf>
3. Mohansingh, R. (2014). *Sweet Potato Production. Ministry of food production extension training and information services division*.
4. Mw. Dipotaroeno M, d. R. (Uitgifte 2016, Herzien 2022). *De teelt van Zoete Bataat (Ipomoea batatas)*. Suriname: Ministerie van Landbouw, veeteelt en visserij.
5. *Plantenverzorgings Gids, Picture this*. (sd). Retrieved from https://www.picturethisai.com/nl/care/ipomoea_batatas.html

Contact

Het Plantenziektekunde Laboratorium (PZL) van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname (CELOS) maakt gebruik van traditionele diagnostische technieken en moderne technologieën voor diagnose van plantenziekten in de Surinaamse teelt.

Het laboratorium is uitgerust om te testen op plant pathogenen zoals schimmels, bacteriën, virussen, insecten en aaltjes. Neem voor meer informatie over onze diensten contact op met het Plantenziektekunde Lab.

Prof. Dr. Ir. J. Ruinardlaan P.O. Box 1914
Paramaribo – Suriname, Zuid Amerika

(+597) 490128

plantenziekte.lab@celos.sr.org

www.celos.sr.org